

**INFLUENȚA DIVORȚULUI ASUPRA AFECTIVITĂȚII
LA ADOLESCENȚI: DIFERENȚE DE GEN**

Cristina GRUMAȚCHI, *studentă,*
Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte,
Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
Conducător științific: **Silvia BRICEAG**, *dr., conf. univ.*

Abstract: *In this article I wrote about the influence of divorce on adolescents affection. As some authors have said, divorce is a difficult process that influences the*

psycho-emotional state of adolescents. Of all the phenomena manifested in families, divorce is one that affects the psycho-emotional balance of its members, especially adolescents, and generates dysfunctions, sometimes major, at all levels of their lives.

The absence of parental love leads to different forms of protest, generates conflicts with adults, anxious states, feelings of guilt or frustration.

Based on the data we can find that girls and boys feel guilty about divorce of parents, but there is still a gender difference in the affective sphere, the girls react more emotionally, manifesting an affective hyperremotivity.

Keywords: *divorce, adolescents affection, conflicts, anxious states, frustration.*

Astăzi, concepția despre divorț s-a schimbat enorm de mult comparativ cu anii precedenți.

Divorțul nu mai apare ca fiind un eșec, ci ca o soluție și un început pentru o viață mai bună, specialiștii însă atenționează că dintre toate fenomenele manifestate în familii, divorțul este unul care afectează echilibrul psiho-emoțional al membrilor ei, în special al adolescenților, și generează disfuncții, uneori majore, pe toate nivelurile vieții lor.

Cu toate că fiecare psiholog își are punctul său de vedere în ceea ce privește geneza și dezvoltarea afectivității, în aceste concepții există momente comune, și anume: afectivitatea are un rol deosebit în reglarea comportamentului și în formarea sistemului motivațional și nu poate fi studiată în afara personalității. [1, p. 83]

În timp ce aprobarea sau satisfacerea cerințelor interne generează plăcere, mulțumire, entuziasm, bucurie, contrazicerea sau nesatisfacerea lor duce la neplăcere, nemulțumire, indignare, tristețe etc. [2, p. 32].

Gravitatea efectelor negative ale divorțului este influențată de unele caracteristici ale adolescenților: vârstă, sex, temperament, starea de sănătate fizică și psihică etc.

Astfel, afectivitatea este una dintre cele mai mari forțe care determină cursul dezvoltării adolescenților și reglează comportamentul lor.

Afectivitatea reprezintă fondul și latura energetică a vieții psihice a individului, dar și a comportamentului acestuia în raport cu sine sau cu ceilalți membri ai comunității din care face parte.

Putem deduce ușor că viața afectivă joacă un rol foarte important în viața umană și prin motivația întreținută pentru diverse activități desfășurate de indivizi.

Psihologii susțin că emoțiile dezorganizează comportamentul, în timp ce sentimentele îl organizează; emoțiile de intensitate medie au un efect dinamizator, adaptiv, în timp ce emoțiile de intensitate maximă (și afectele) au ca efect dezorganizarea conduitei.

Într-adevăr, nevoia de afecțiune este cea mai mare nevoie a adolescentului, iar felul cum aceasta este satisfăcută va influența puternic relația lui cu părinții, or familia educă spiritul de comunicare și cooperare, facilitează transmiterea obiceiurilor, atitudinilor și valorilor de la părinți la adolescenți, ghidează din punct de vedere moral conduitele acestora. [3, p. 27]

Absența dragostei părintești duce la diferite forme de protest, generează conflicte cu adulții, stări de angoasă, sentimentul de culpabilitate sau frustrare.

Ne-am propus ca scop studierea sferei afective la adolescenții din familiile divorțate. De asemenea, am stabilit obiective precum studierea literaturii de specialitate care vizează problema dezvoltării afectivității la adolescenți; elucidarea caracteristicilor psihologice a afectivității la adolescenți; investigarea influenței părinților asupra afectivității la adolescenți; determinarea specificului afectivității la adolescenți din familiile divorțate; elaborarea recomandărilor cu privire la dezvoltarea favorabilă a afectivității la adolescenții din familiile divorțate.

Presupunem că există un specific aparte al afectivității la adolescenții din familiile divorțate, în special ne așteptăm să stabilim diferențe de gen.

Noțiunile generale și-au găsit confirmare în cercetările întreprinse peste hotare (A. M. Prihojan și N. N. Tolstih, 1984; A. D. Coșeleva, 1985; O. S. Sermeaghina, 1991), precum și în cele din R. Moldova (I. Racu, 1995 – 2005; C. Perjan, 2001; N. Gîncota, 2003).

Eșantionul experimental a fost compus din 25 subiecți, cu vârsta 15-16 ani, studenți ai Colegiului de Industrie Ușoară și ai Școlii Profesionale nr. 3 din mun. Bălți. Pentru verificarea ipotezei propuse s-a aplicat Chestionarul schemei emoționale (Leahy, 2002)

În urma analizei cantitative și calitative s-au obținut următoarele rezultate la adolescenții din familiile divorțate:

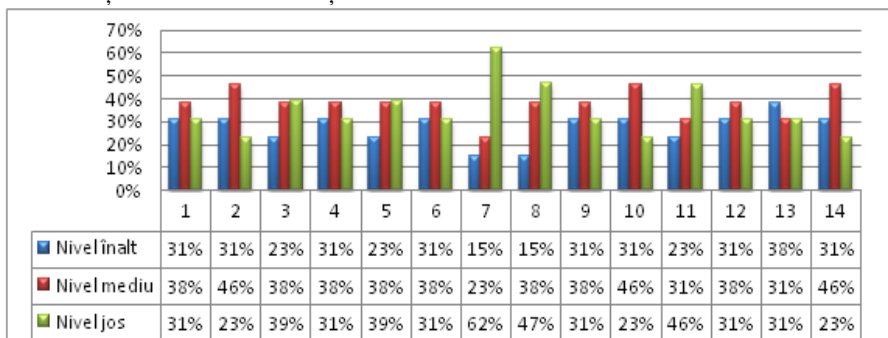

Figura 1. Distribuția schemei emoționale la băieți

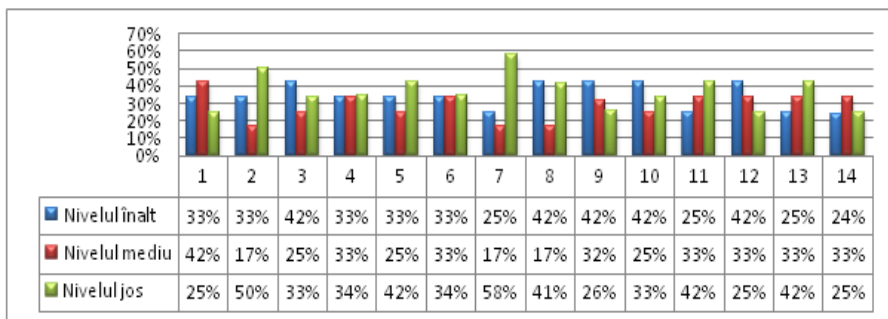

Figura 2. Distribuția schemei emoționale la fete

Analizând datele din figura 1 și figura 2, observăm că există o diferențiere considerabilă în ceea ce privește sfera emoțională a adolescenților.

Figura 1 ne demonstrează că majoritatea băieților au un nivel ridicat 38% în exprimarea emoțiilor proprii, nivel mediu - 46% în înțelegerea propriilor emoții, învinuirea altora - 46% nivel jos de vină - 39%, valori înalte - 39%, raționalitate - 47%, acceptarea propriilor emoții - 46%.

Așadar, observăm ca băieții au capacitatea de a-și înțelege propriile emoții, dar întâmpină dificultăți în exprimarea lor. Băieții intervievați nu simt vina pentru divorțul părinților, dar majoritatea au tendința să învinuiască pe altcineva, acest fapt datorându-se carentelor afective și lipsei de afectivitate în familie, ei au un nivel scăzut de valori înalte, adică nu aspiră spre valorificarea potențialului propriu, au un nivel scăzut de raționalitate și refuză să își accepte propriile emoții.

Interpretând figura 2, observăm o diferențiere considerabilă, majoritatea fetelor au un nivel ridicat de vină - 42%, raționalitate - 42%, durata emoțiilor - 42%, consens asupra emoțiilor - 42%, ruminarea - 42%, nivel mediu de validarea emoțiilor - 42%, nivel scăzut de înțelegerea emoțiilor - 50%, valori înalte - 42%, controlul emoțiilor - 34%, acceptarea emoțiilor - 42%, exprimarea emoțiilor - 42%.

În comparație adolescenții, fetele se autoînvinuiesc de divorțul părinților, considerând că ele sunt motivul, ele au o durată emoțională mai mare, resimțind mai intens trăirile afective, dar sunt capabile să ruminaze rațional asupra sentimentelor proprii. Cu toate acestea, majoritatea fetelor nu sunt capabile să interpreteze și să conștientizeze rațional emoțiile proprii, ele manifestând o labilitate emoțională prin incapacitatea de a-și controla, accepta, exprima emoțiile proprii.

Aceste rezultate denotă faptul că separarea părinților este o problemă pentru adolescenți, pentru că are drept rezultat modificarea structurii familiei. Adolescenții trăiesc sentimentul de culpabilitate, învinuindu-se pentru destrămarea familiei propriie.

În urma rezultatelor obținute, putem constata că într-adevăr există o diferență de gen în ceea ce privește latura emoțională la adolescenții din familiile divorțate. Fetele sunt mult mai predispuse spre manifestarea unei instabilități emoționale, acest fapt datorându-se atât dezvoltării furtunoase și inegale a afectivității feminine din timpul adolescenței, cât și lipsei climatului familial afectiv și absenței unui părinte, ceea generează efectele respective.

Datele obținute în studiul dat, dovedesc faptul că familia are calitatea unică de a influența în cele mai multe domenii ale vieții adolescenților, lăsând o pronunțată amprentă asupra comportamentelor de atașament dintre părinți și copii și asupra proceselor emoționale primare care guvernează viața de familie și evoluția personalității adolescentului.

În concluzie, putem afirma că perspectiva psihologică a problemei deprivării emoționale demonstrează că deficitul de comunicare cu ambii părinți, insuficiența de contacte tactile și emoționale saturate au o influență directă nu numai asupra dezvoltării fizice, dar cauzează dereglări în dezvoltarea psihică și, în primul rând, în dezvoltarea emoțională. Așadar, adolescentele sunt mult mai predispuse spre bulversarea emoțională, acest fapt este susținut de dezvoltarea furtunoasă și inegală a afectivității

feminine din timpul adolescenței, în special, caracterizată prin setea de a se cunoaște pe sine și de a cunoaște valorile vieții, prin dorința arzătoare de a fi cineva în societate, iar divorțul afectează considerabil starea psiho-emoțională care și așa este instabilă în această perioadă, făcând ca fetele să adopte conduite care, în condiții necorespunzătoare de viață și educație, pot influența negativ dezvoltarea personalității lor.

Gestionarea bine gândită a divorțului de către părinți, prin dezvoltarea abilităților parentale care să sprijine o coparentalitate cooperantă, minimalizarea schimbărilor, crearea unei atmosfere securizante din punct de vedere emoțional, poate minimaliza impactul negativ al divorțului asupra afectivității adolescenților.

Bibliografie:

1. MARCELLI, D. *Tratat de psihopatologia copilului*. București: Editura Fundației Generația, 2003
2. CUZNETOV, Larisa. *Tratat de educație pentru familie. Pedagogia familiei*. Chișinău: CEP USM, 2008. 624 p.
3. MUNTEANU, A. *Psihologia Copilului și Adolescentului*. Timișoara: Editura Augusta, 1993.